

1 milieu

1.1 Rijk en arm

'De consumptie stijgt zowel in de rijke als in de arme landen. Dat draagt bij tot de menselijke ontwikkeling maar ... heeft milieuverloedering, uitputting van grondstoffen en energiebronnen en andere kwalijke neveneffecten tot gevolg.'

Bron: *Rapport over de menselijke ontwikkeling van het Ontwikkelingsprogramma van de Verenigde Naties.*

Wat moet er gebeuren om die kwalijke gevolgen op een aanvaardbare manier weg te werken?

1. de consumptie terugschroeven
2. het consumptiegedrag veranderen
3. nieuwe ontginningsplaatsen van energiebronnen en grondstoffen in gebruik nemen
4. meer stortplaatsen en verbrandingsovens oprichten in onbevolkte gebieden

(2 punten) antwoord :

1.2 Internationaal jaar van de gebergten

Het jaar 2002 werd door de Verenigde Naties tot het internationaal jaar van de gebergten uitgeroepen. Middelbreedtegebergten en vooral gebergten in tropische en subtropische regio's zijn bedekt met wouden en hebben een fantastische biodiversiteit. Gebergten leveren ook 80% van het stromend en beschikbaar zoetwater en meer dan 60% van onze voedselproductie hangt af van water en irrigatie. Gebergten hebben belangrijke natuur- en recreatieve functies of zijn bronnen van andere natuurlijke rijkdommen.

Daar ze echter een heel *fragiel* ecosysteem hebben, ziet de internationale gemeenschap in dat er oordeelkundig moet mee omgaan worden.

Welke onderstaande combinaties geeft drie aspecten weer die de gebergtewereld bedreigen?

1. groeiende wereldbevolking, verhoging levensstandaard, wintersport.
2. verhoging levensstandaard, aardbeving, groeiende wereldbevolking.
3. verstedelijking, wintersport, uitdunnen van de bossen.
4. uitdunnen van de bossen, aardbevingen, verstedelijking

(2 punten) antwoord :

- 1.3 De lucht- en oppervlaktewaters van de E.U. worden sterk vervuild door ...
- gezinnen (1)
 - landbouw (2)
 - verkeer (3)
 - fabrieken en elektrische centrales (4)

Schrijf het juiste cijfer (1 tot 4) van de belangrijkste vervuiler in het antwoordvakje.
(0,5 punt per goed antwoordvakje, 3 punten voor de vraag)

1. de verhoogde watertemperatuur?
2. de nitraat- en nitrietvervuiling?
3. de pesticiden- en insecticidenvervuiling?
4. de detergenten?
5. de kankerverwekkende koolwaterstoffen?
6. de zwevende stofdeeltjes?

1.4 Ecologische vergelijking van verkeersmiddelen

In onderstaande tabel vind je een relatieve vergelijking van een gewone personenwagen (= 100%) met andere verkeersmiddelen met gelijke verkeersprestatie per persoon/kilometer

	Personen wagen	Personenwagen met katalysator	Vliegtuig	Trein	Bus
Oppervlakte gebruik	100	100	1,3	6	10
Energie gebruik	100	100	405	34	30
CO ₂ -uitstoot	100	100	420	30	29
NO ₂ uitstoot	100	15	290	4	9
CxHy uitstoot	100	15	140	2	8
CO uitstoot	100	15	93	1	2
Luchtvervuiling door stof	100	15	250	3	9
Ongeval risico	100	100	12	3	9

Welk verkeersmiddel komt er als het **minst** milieubelastend uit deze reeks van cijfers?

1. personenwagen
2. personenwagen met katalysator
3. vliegtuig
4. trein
5. bus

(2 punten) antwoord :

1.5 Wat heeft de cartoonist in de verf willen zetten?

Quelle: San José Mercury News, San José

1. De boom is onbelangrijk voor het broeikaseffect, de auto wel
2. Ontbossing is en probleem in de ontwikkelingslanden
3. Uitlaatgassen van auto's bevorderen het broeikaseffect
4. De schijnheiligheid van industrielanden over het broeikaseffect

(treibhauseffekt = broeikaseffect)

(2 punten) antwoord :

1.6 Bodemerosie wordt in de akkerbouw veroorzaakt of vermeden door factoren die te maken hebben met de teeltmethode. Kies bij de gekoppelde factoren telkens de factor die de bodemerosie het meest bevordert.

(1 punt / goed antwoord, 4 punten voor de vraag)

1. het gebruik van lichte landbouwmachines en -werktuigen
2. het gebruik van zware landbouwmachines

kies 1 of 2 : antwoord :

3. het gebruik van organische meststoffen
4. het gebruik van chemische meststoffen

kies 3 of 4 : antwoord :

5. het gebruik van onkruid -en insectenverdelgers
6. het niet aanplanten van hagen en bomenrijen

kies 5 of 6 : antwoord :

7. het telen op grote percelen
8. het telen op kleine percelen

kies 7 of 8 : antwoord :

1.7 70 % van de aarde is met water bedekt maar slechts 0,6% van al dat water is tegelijk vloeibaar en zoet en ... geschikt voor menselijk gebruik. We moeten er dus zuinig mee omspringen! De laatste 100 jaar is het **waterverbruik** meer dan verzesvoudigd. Kruis in de lijst de **vier** belangrijkste oorzaken aan.

(0,5 punt / goed antwoord, 5 punten voor de vraag)

1. opwarming van het klimaat
2. groei van de wereldbevolking
3. toename van het verkeer
4. verhoging van de levensstandaard
5. uitbreiding van de woestijnen
6. industrialisering
7. uitbreiding van het wegen- en rioleringsnet
8. moderne landbouw
9. toename van de consumptie van "softdrinks" en bieren.
10. bouw van waterzuiveringsstations